

(شناخت رابطه بین نشاط و سلامت اجتماعی در جامعه ایرانی : یک مطالعه مروری)

فاطمه زهرا سلامت

کارشناس ارشد پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، سمنان، ایران

فاطمه رضایی^۱

استادیار گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بابل، مازندران، ایران (نویسنده مسئول)

آرزو کردیان

دانشجوی کارشناسی پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بابل، مازندران، ایران

فاطمه مسلمی نجارکلایی

گروه پرستاری کودکان، دانشکده پرستاری شهید بهشتی رشت، دانشگاه علوم پزشکی گیلان، ایران

هما وجدانی وحیدی

دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، سمنان، ایران

زهرا غریبی

دانشجوی تمرینات ویژه پرستاری بزرگسالان، دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، چهارمحال و بختیاری، ایران

راضیه محمدی

دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی سبزوار، خراسان رضوی، ایران

چکیده

با توجه به نقش آفرینی اندازه گیری نبض به عنوان شاخصی مهم برای سنجش سلامت جسم، نقش "نشاط" را به عنوان "نبض روح و روان" افراد معرفی نموده اند. شادکامی به عنوان یکی از متغیرهای موجود در روانشناسی مثبت عبارت است از مقدار ارزش مثبتی که یک فرد برای خود قائل است. سلامت اجتماعی حاصل تعامل دو طرفه ی فرد با جامعه پیرامونش است؛ به این معنا که جامعه به فرد حمایت اجتماعی می دهد و از طرفی فرد به جامعه عملکرد اجتماعی می دهد. به جهت یافتن مطالعات مرتبط با نشاط و سلامت اجتماعی، جستجو در پایگاه های اطلاعاتی نشریات فارسی زبان جهاد دانشگاهی (SID)، مگیران (magiran) و همچنین گوگل اسکالر صورت گرفت. از کلمات کلیدی فارسی شادکامی، نشاط اجتماعی، سلامت اجتماعی و مطالعه مروری به صورت مجزا و ترکیبی استفاده شد. 15 مقاله از طریق جستجو در پایگاه های اطلاعاتی و 5 مقاله از طریق لیست مقالات یافت شد. 7 مقاله که مطابق با هدف موضوعی این مطالعه بود، انتخاب شدند و مورد بررسی قرار گرفتند. خلاصه ای از مطالعات در جدول شماره یک آورده شده است. طبق بررسی مقالات بین سرمایه اجتماعی، امنیت اجتماعی، کیفیت زندگی، رضایت از زندگی، نشاط اجتماعی با سلامت اجتماعی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد؛ یعنی با افزایش امنیت اجتماعی، کیفیت زندگی، رضایت از زندگی و سرمایه اجتماعی، سلامت اجتماعی افزایش می یابد. از آن جا که جامعه بدون داشتن افرادی سالم نمی تواند به حیات خود ادامه دهد، لذا برخورداری اعضای جامعه از سلامت اجتماعی و میزان پیوند میان آن ها و جامعه زمینه کافی برای تبادلات اجتماعی، فرهنگی و عاطفی را فراهم می آورد.

واژگان کلیدی: شادکامی، نشاط اجتماعی، سلامت اجتماعی، مطالعه مروری

¹ نویسنده مسئول

مقدمه

با توجه به نقش آفرینی اندازه گیری نبض به عنوان شاخصی مهم برای سنجش سلامت جسم، نقش "نشاط" را به عنوان "نبض روح و روان" افراد معرفی نموده اند (جووری، بهنوش، مقدم، قاجار، & مرادی، 2017). پس از ظهور روانشناسی مثبت‌گرا نظریه پردازان و محققان به جای توجه صرف به تجارب یا ادراک‌های منفی به بررسی سازه‌هایی چون خود‌کنترلی، معنویت، شادی، خوش بینی و امید پرداختند. شادکامی به عنوان یکی از متغیرهای موجود در روانشناسی مثبت عبارت است از مقدار ارزش مثبتی که یک فرد برای خود قائل است. این سازه دو جنبه، دارد یکی عامل عاطفی که نمایانگر تجربه عاطفی، هیجانی، شادی، خوشنودی، سرخوشی و سایر هیجان‌های مثبت هستند و دیگری ارزیابی شناختی رضایت از قلمروهای مختلف زندگی که بیانگر شادکامی و بهزیستی روانی است (پارسا، مهدیه، قوشچیان، سمانه، & حاجی‌عبدالرحیم‌خبا، 2018). سلامت اجتماعی حاصل تعامل دو طرفه‌ی فرد با جامعه پیرامونش است؛ به این معنا که جامعه به فرد حمایت اجتماعی می‌دهد و از طرفی فرد به جامعه عملکرد اجتماعی می‌دهد (صفاریان، ادهمی، & مرادی، 2019). سلامت مفهومی چند بعدی است و سازمان جهانی بهداشت نیز به چهار بعد جسمی، روانی، معنوی و اجتماعی آن اشاره کرده است. سلامت اجتماعی در کنار سلامت جسمی و روانی یکی از ارکان تشکیل دهنده سلامت است. سلامت از مفاهیم بسیار پویایی است که روز به روز بر دامنه و ابعاد آن افزوده می‌شود. ابعاد سلامت اثرات متقابل بر هم دارند؛ به عنوان مثال بعد اجتماعی سلامت اثرات پیشگیرانه بر روی دو بعد جسمی و روانی دارد (پارسا، 2018et al.). نشاط اجتماعی یا شادمانی به عنوان یک پیامد مهم در احساس رضایت شغلی و خوشبختی انسان مطرح است که نه تنها زندگی شخصی بلکه جنبه‌های اجتماعی حیات ما یعنی کنش‌ها و ارتباطاتی را که با دیگران برقرار می‌کنیم تحت تأثیر خود قرار می‌دهد. نشاط اجتماعی دارای آثاری چند بر ارتقای کیفیت زندگی شهروندان در کلانشهرهاست که از جمله آن‌ها عبارت‌اند از: تعلق اجتماعی، همبستگی اجتماعی، مسئولیت‌پذیری اجتماعی، وفاق اجتماعی، ارتقاء شاخص‌های سلامت روانی و اجتماعی افزایش رضایت از زندگی یا رضایت شغلی، پویایی اجتماعی، کاهش هزینه‌های مردم، افزایش امید در جامعه، زندگی متعادل و با ثبات، ارتقاء کیفیت زندگی، افزایش خلاقیت و نوآوری، کاهش آسیب‌های اجتماعی خصوصاً در جوانان مهم‌ترین هدف زندگی هر انسانی رسیدن به شادی است (صفاریان، 2019et al.). از نگاه جامعه‌شناختی نشاط پدیده‌ای اجتماعی است که باید آن را در مناسبات اجتماعی تجربه زیسته، افراد نظام، قدرت بافت تاریخی و فرهنگی و نیز ارزش‌های جامعه جستجو کرد. از منظر فردی، نشاط معادل میزان دسترسی به اهداف یعنی آرزوهای فردی است؛ اما ممکن است از منظر ناظر بیرونی، این نوع دسترسی فراهم نشده باشد و فقط فرد کنش‌گر چنین پنداری داشته باشد (طالب‌زاده‌شوشتری & مزگی‌نژاد، 2021). بررسی نشاط اجتماعی زمانی مهم و ضروری تلقی می‌شود که بدانیم وضعیت کلی نشاط در جامعه ایران مناسب نیست و این ادعا مبتنی بر آمارهای جهانی شادی و نشاط است. یکی از مهم‌ترین این گزارش‌ها، گزارش نشاط سازمان ملل متحد (۲۰۱۸) است که داده‌های سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۷ از ۱۵۶ کشور جهان با شاخص‌های اقتصاد کار آفرینی و فرصت‌ها درک از فساد، بخشنده‌گی، سلامت، اطمینان و امنیت و آزادی‌های فردی جمع‌آوری شد. براساس نتایج این گزارش، نمره نشاط در ایران با ۴/۷ در رتبه ۱۰۶ قرار دارد. از این رو جامعه ایران بین کشورهای با چهار رده نشاط (رده بالا، بالاتر از میانگین، پایین‌تر از میانگین و رده پایین) در دسته کشورهای پایین‌تر از میانگین قرار می‌گیرد. نکته نگران‌کننده‌تر در این گزارش این است که در بررسی روند نشاط طی ۱۵ سال گذشته از سال ۲۰۰۳ تا سال ۲۰۱۸ نمره نشاط در ایران کاهش پیدا کرده است (اکبر & سیداحمد، 2020). پذیرش فرهنگ شادی ضروری‌ترین عامل تغییر نگرش به جوانان است. زیرا شادی به عنوان نتیجه و پیامد شرایط مطلوب اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی جامعه فعالیت‌های مفید انسانی را بر می‌انگیزد. شادی و نشاط، احساس نزدیکی به دیگران، احساس دوست داشتن، احساس اعتماد و کیفیت تعامل با دیگران را موجب می‌شود (صفاریان، 2019et al.). احساس شادی و نشاط یکی از ضروری‌ترین خواسته‌های فطری و نیازهای روانی انسان به شمار می‌رود و به دلیل تأثیرات عمده بر سالم‌سازی و بهسازی جامعه، مدت‌مدتی است

ذهن آدمیان را به خود مشغول کرده است؛ به طوریکه امروزه بسیاری از ملل به نوعی درصدد ایجاد یک جامعه‌ی سالم و با نشاط هستند؛ زیرا به نظر می‌رسد احساس شادی از یکسو انسان‌ها را برای زندگی بهتر و بازدهی بیشتر آماده می‌کند و از سوی دیگر به دلیل ویژگی مسری بودن آن بستگی‌های فرد را با محیط اجتماعی خودش گسترده می‌کند (بخارایی، احمد، شربتیان، طوافی، & پویا، 2016). در زمینه رضایت از زندگی مایرز و دینر (1995) معتقدند احساس بهزیستی (شادی) هم مؤلفه‌های عاطفی و هم مؤلفه‌های شناختی دارد. افراد با احساس بهزیستی بالا به مقدار زیادی هیجانات مثبت را تجربه می‌کنند و از حوادث و وقایع پیرامون خود ارزیابی مثبت دارند؛ در حالی که افراد با احساس بهزیستی پایین، حوادث و موقعیت زندگیشان را نامطلوب ارزیابی می‌کنند و هیجانات منفی نظیر اضطراب، افسردگی و خشم را نسبت به نشاط و شادکامی، بیشتر تجربه می‌کنند. افزایش آسیب‌های اجتماعی در جامعه، سدی در مقابل توسعه و نمادی از نبود سلامت اجتماعی است. سلامت اجتماعی عامل مهمی در کنترل آسیب‌ها و مسائل اجتماعی، حفظ نظم اجتماعی و در نهایت تأمین امنیت اجتماعی است (شربتیان، ایمنی، & نفیسه، 2018). طبق رویکرد اقتصادی نسبت به پدیده نشاط اجتماعی شرایط مادی و رشد درآمد به عنوان عامل اصلی در تبیین نشاط شناخته می‌شود که آثار بادوام و باثباتی بر شادمانی دارد. عوامل مختلفی در نشاط اجتماعی شهروندان مؤثر است. بررسی‌های بسیاری عواملی مانند وضعیت تأهل، جنسیت، دینداری، اعتماد اجتماعی، بهره‌مندی از وسایل ارتباط جمعی، امید به آینده، عزت نفس، امنیت، هستی‌شناختی، شبکه خویشاوندی، پایگاه اجتماعی-اقتصادی در هر دو بعد ذهنی و عینی احساس عدالت اجتماعی، همبستگی اجتماعی، رضایت اجتماعی، احساس امنیت اجتماعی پایبندی به اعتقادات دینی و میزان رضایت از خدمات شهری را مؤثر بر نشاط اجتماعی عنوان کرده‌اند (صفریان، 2019et al.). سلامت اجتماعی هنگامی محقق می‌شود که خانواده‌ها و افراد، از سلامت نسبی برخوردار باشند و هر یک از شهروندان در برابر اجتماع خود احساس مسئولیت کنند و سعادت خود را در سلامت اجتماع بدانند. امروز با تغییر شکل زندگی، گسست روابط، جانشینی رسانه‌های ارتباط جمعی، به جای روابط خانوادگی و گروهی افراد، نبودن محیط‌های فرح بخش، افزایش مصرف‌گرایی، ترویج و تبلیغ شادی‌های کاذب، گسترش خشونت و نداشتن تعریف درستی از شادی و مشکلات عدیده‌ای از قبیل فقر، نداشتن امید به شغل آتی، نارضایتی از وضعیت موجود، نداشتن رفاه نسبی، کاهش ارتباطات اجتماعی و درنهایت کاهش سلامت اجتماعی، پرداختن به نشاط را به صورت یک اصل انکارناپذیر در آورده است. بنابراین برای دستیابی به سلامت اجتماعی و عمومی افراد جامعه و رهایی از برخی معضلات جامعه و تنش‌های اجتماعی، باید به نشاط و شادابی به عنوان متغیر تعیین‌کننده سلامت اجتماعی افراد جامعه بها داد (بخارایی، 2016et al.).

روش تحقیق

این مقاله حاصل مرور مطالعات مختلف درباره رابطه بین نشاط و سلامت اجتماعی در جامعه ایرانی است. به جهت یافتن مطالعات مرتبط با نشاط و سلامت اجتماعی، جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی نشریات فارسی زبان جهاد دانشگاهی (SID)، مگیران (magiran) و همچنین گوگل اسکالر صورت گرفت. از کلمات کلیدی فارسی شادکامی، نشاط اجتماعی، سلامت اجتماعی و مطالعه مروری به صورت مجزا و ترکیبی استفاده شد. معیارهای ورود شامل انواع مطالعات مداخله‌ای و مروری و مقالات منتشر شده به زبان فارسی درباره رابطه بین نشاط و سلامت اجتماعی در جامعه ایرانی و معیار خروج عدم دسترسی به متن کامل مقاله بوده است. 15 مقاله از طریق جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی و 5 مقاله از طریق لیست مقالات یافت شد. ابتدا خلاصه مقالات را مطالعه کرده و مقالاتی که معیارهای ورود به مطالعه را داشتند وارد مطالعه شدند. 7 مقاله که مطابق با هدف موضوعی این مطالعه بود، انتخاب شدند و مورد بررسی قرار گرفتند. پس از مطالعه متن کامل مقالات مرتبط، داده‌های موردنیاز به جهت نگارش مقاله مروری استخراج گردید.

یافته ها

از مجموع 20 مقاله یافت شده 7 مقاله فارسی که مطابق با هدف مطالعه بودند مورد بررسی قرار گرفتند. خلاصه ای از مطالعات در جدول شماره یک آورده شده است.

جدول 1: مطالعات مرتبط با رابطه بین نشاط و سلامت اجتماعی در جامعه ایرانی

نویسنده و سال مطالعه	عنوان	نوع مطالعه	یافته های اصلی
طالب زاده و همکاران (1400)	بررسی نشاط اجتماعی و عوامل موثر بر آن (مورد مطالعه: شهر بیرجند)	کیفی	نتایج مطالعه حاضر نشان داد که میانگین نمره نشاط اجتماعی در کل و مؤلفه های آن در افراد مورد مطالعه به طور معنی داری بیشتر از میانگین نمره نظری است؛ به عبارتی وضعیت نشاط اجتماعی در کل و مؤلفه های آن در افراد مورد مطالعه در حد مطلوبی (بیشتر از حد متوسط) است. میان احساس امنیت اجتماعی با نشاط اجتماعی در افراد مورد مطالعه رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.
مجدی و همکاران (1398)	بررسی تاثیر مشارکت ورزشی بر نشاط اجتماعی با تعدیل کنندگی سلامت اجتماعی	کمی پیمایشی	بین میانگین مشارکت ورزشی و سلامت اجتماعی بر حسب جنسیت تفاوت معناداری وجود دارد، ولی نشاط اجتماعی بر حسب جنسیت دارای تفاوت معنادار نمی باشد. بیشترین تاثیر بر نشاط اجتماعی به ترتیب مربوط به متغیرهای سلامت اجتماعی و مشارکت ورزشی می باشد، در حالی که متغیر مشارکت ورزشی بر سلامت اجتماعی تاثیر معناداری نداشت.
صفاریان و همکاران (1398)	شناخت رابطه بین سلامت و نشاط اجتماعی با بی تفاوتی اجتماعی جوانان مورد مطالعه شهر کرمانشاه	پیمایشی	میانگین بی تفاوتی اجتماعی جوانان بالاتر از حد متوسط است؛ یعنی آنجایی که انتظار می رفت میانگین واقعی ۵۷ باشد اما نزدیک ۶۰ به دست آمده است و نشان از وجود بی تفاوتی اجتماعی میان جوانان است. براساس یافته های به دست آمده سلامت اجتماعی با بی تفاوتی اجتماعی جوانان دارای رابطه ی معناداری است به این معنا که با افزایش سلامت اجتماعی، میزان بی تفاوتی اجتماعی آن ها کاهش خواهد یافت. همچنین با افزایش نشاط اجتماعی، میزان بی تفاوتی اجتماعی آن ها کاهش خواهد یافت.
جووری و همکاران (1398)	نشاط آفرینی و سلامت اجتماعی دانشگاهیان (ارائه یک نظریه داده بنیاد)	کیفی	دانشگاه می تواند با استقرار نظام مدیریت استراتژیک منابع انسانی و تحت تاثیر سه شرط لازم و کافی حمایت در رفع تعارض های کار - خانواده، تأمین بالندگی ساختاری دانشگاه پرورش تعاملات روان شناختی مثبت فردی - سازمانی اعضا و با رفع موانع سازمانی - اجتماعی نشاط آفرینی از طریق برندسازی توانمندی های دانشگاه، زمینه ساز تأمین سلامت و نشاط اجتماعی اعضا شود.
پارسا و همکاران (1397)	بررسی عوامل موثر بر سلامت و نشاط اجتماعی در شهر درجزین	پیمایشی	از متغیر سلامت اجتماعی، مولفه مشارکت اجتماعی بیشترین ارتباط را با متغیر شادکامی دارد بنابراین با احتمال ۹۹ درصد می توان گفت که بین سلامت اجتماعی و شادکامی رابطه معناداری وجود دارد. همچنین بین میانگین سلامت اجتماعی در مناطق مورد مطالعه تفاوت معناداری وجود دارد و مشخص گردید بین میزان سرمایه اجتماعی و میزان نشاط اجتماعی و بین میزان بهره مندی از وسایل ارتباط جمعی و میزان نشاط اجتماعی رابطه معنادار و مستقیم وجود دارد و معلوم شد بین میانگین شادکامی در مناطق مورد مطالعه، تفاوت معناداری وجود دارد.
شربتیان و همکاران (1397)	تحلیل جامعه شناختی سلامت اجتماعی جوانان و عوامل موثر بر آن (مطالعه موردی: جوانان 18 تا 30 سال در شهرستان قاین)	پیمایشی (توصیفی-تحلیلی)	با افزایش امنیت اجتماعی، کیفیت زندگی، نشاط اجتماعی، رضایت از زندگی و سرمایه اجتماعی، سلامت اجتماعی در بین جوانان شهرستان قاین افزایش می یابد. سه متغیر کیفیت زندگی، رضایت از زندگی و نشاط اجتماعی توانسته اند به طور مستقیم بر سلامت اجتماعی جوانان موثر واقع شوند و بین این سه متغیر، متغیر رضایت از زندگی بر سلامت اجتماعی جوانان بیشترین تاثیر را دارد.

میزان سلامت اجتماعی جوانان در سطح متوسط و رو به بالا ارزیابی شده است. همچنین میزان سطح نشاط و شادکامی در بین این جوانان در حد متوسط برآورد شده و نتایج به دست آمده بیانگر همبستگی متوسطی میان متغیرهای نشاط اجتماعی و سلامت اجتماعی است.	پیمایشی (همبستگی- تحلیلی)	مطالعه جامعه شناختی رابطه نشاط با سلامت اجتماعی (جوانان 18 تا 30 سال شهرستان ملایر)	بخارایی و همکاران (1394)
--	---------------------------------	--	--------------------------------

بحث و نتیجه گیری

انسان موجودی هدفمند و جویای نشاط و سعادت است و نشاط به عنوان یکی از نیازهای روانی او به دلیل تأثیرات عمده‌ای که بر شکل گیری شخصیت و مجموع زندگی‌اش دارد، همواره اهمیت داشته است. نشاط هر جامعه‌ای موتور محرکه آن است؛ به طوریکه توسعه یافتگی و توسعه نیافتگی هر جامعه با میزان نشاط اجتماعی اندازه گیری می‌شود. بنابراین، نشاط اجتماعی سرآغاز توسعه هر جامعه محسوب می‌شود و بی توجهی به این موضوع زمینه تخریب جامعه را فراهم می‌آورد (اکبر & سیداحمد، 2020). نتایج پژوهش نشان داد که عوامل فردی، خانوادگی عواملی چون اشکال در سلامت جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی، دستمزد پایین و مشکلات شدید اقتصادی، کمبود وسایل تفریحی و رفاهی، ضعف در مهارت‌های ارتباطی با دیگران و انزوا و گوشه گیری، مشکلات خانوادگی و کاهش روابط خانوادگی و اجتماعی و... کاهنده نشاط اجتماعی می‌باشند. پوتنام و همکاران در تحقیقی که با همکاری دانشگاه هاروارد و مرکز بشردوستی دانشگاه ایندیانا انجام دادند، دریافتند که افرادی که از نظر روابط اجتماعی مهارت بیشتری دارند و بهتر می‌توانند با مردم رابطه برقرار کنند، نسبت به افرادی که از نظر مالی غنی تر ولی روابط اجتماعی مطلوبی ندارند شادمان تر هستند (پارسا 2018et al.,). لیوبومسکی و همکاران (۲۰۰۵) نشان دادند افراد شاد به شرایط و اتفاقات به شیوه مثبت تر و سازگارانه تری پاسخ می‌دهند و دارای سطح استرس کمتر و سیستم ایمنی قوی‌تر و خلاق تر از افراد ناشاد هستند (Lyubomirsky, Sheldon, & Schkade, 2005). علاوه بر این، نتایج تحقیقات مختلف نشان می‌دهد که شادکامی صرف نظر از، چگونگی به دست آوردن آن می‌تواند سلامت جسمانی و روانی را بهبود بخشد (Myers, 2001). درباره تأثیر سلامتی بر نشاط هم میتوان به نظریه وینهوون (1995) اشاره کرد. او نشاط را در سطح کلان به کیفیت جامعه وعواملی مانند سلامتی، عدالت و آزادی وابسته می‌داند و از این رو، معتقد است سیاست اجتماعی می‌تواند ارتقادهنده این شرایط باشد. در سطح میانی، نشاط وابسته به کیفیت‌های نهادی مانند استقلال درکار یا مراقبت‌های نهادی است. اصلاح سازمانی می‌تواند برخی نهادها را بهبود بخشد و در سطح خرد، نشاط وابسته به توانایی‌های شخصی مانند کارآمدی، استقلال و مهارت‌های اجتماعی است. تحصیلات و درمان نیز می‌تواند ارتقادهنده مهارت‌های مذکور باشد (Veenhoven, 1988). نتایج تحقیق مجدی و محمدتبار(1398) نشان می‌دهد که با افزایش سلامت اجتماعی دانشجویان دانشگاه فردوسی مشهد، نشاط اجتماعی آن‌ها هم افزایش می‌یابد (اکبر & سیداحمد، 2020). اخشی و گلابی (۱۳۹۴) در مطالعه ای "با عنوان "مشارکت اجتماعی و نشاط اجتماعی بین دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد اردبیل انجام دادند نتایج تحقیق نشان می‌دهد که میزان نشاط اجتماعی در حد متوسط به بالا و میزان مشارکت اجتماعی در حد متوسط به پایین است در ابعاد مشارکت ،اجتماعی روحیه ی مشارکتی و در ابعاد نشاط اجتماعی بعد رضایت از خود بیشترین میانگین را در بین دانشجویان به خود اختصاص می‌دهند. میزان نشاط اجتماعی با مشارکت اجتماعی و ابعاد سه گانه ی آن دارای همبستگی مستقیم معنادار بود؛ ولی مشارکت و نشاط اجتماعی بر اساس جنس وضعیت تأهل دانشجویان معنادار نبودند. دانشجویان رشته های علوم انسانی و پزشکی با نشاط تر بوده و دانشجویان فنی در بین دانشجویان مورد مطالعه از کمترین میزان نشاط برخوردار بودند (اخشی، نازیلا، & گلابی، 2015). اویشی و همکاران (۲۰۱۰) مطالعه ای با عنوان «فرهنگ ادراکات میان فردی و شادی در تعاملات اجتماعی انجام دادند که نشان داد تأکید بر جنبه های مهم شخصیت فرد، منجر به شادی وی می‌شود و تفاوت‌های فرهنگی در جنبه های مختلف شخصیت، پدیدار می‌گردد (Oishi, Koo, & Akimoto,)

2008). بر مبنای نتایج طالب زاده و همکاران (1400) میان سلامت اجتماعی با نشاط اجتماعی در افراد مورد مطالعه رابطه مثبت و معناداری وجود دارد که با یافته‌های شربتیان و ایمنی (۱۳۹۷) و بخارایی، شربتیان و طوافی (۱۳۹۴) همسو است. در این زمینه می‌توان گفت که فردی که از سلامت اجتماعی برخوردار است به جامعه‌ای که در آن زندگی می‌کند احساس تعلق می‌کند و متعاقباً از طرف جامعه مورد پذیرش قرار می‌گیرد و در پیشرفت، رشد و توسعه آن سهیم است. سلامت اجتماعی در کنار سلامت جسمی و روانی از اهمیت فوق العاده‌ای برخوردار است و ارتقای سلامت اجتماعی منجر به امنیت اجتماعی عدالت اجتماعی و در نهایت احساس نشاط اجتماعی خواهد شد (طالب‌زاده‌شوشتری & مزگی‌نژاد، 2021). بخارایی و همکاران (1394) در پژوهشی با عنوان "بررسی جامعه‌شناختی نشاط با سلامت اجتماعی جوانان 18 تا 30 ساله شهرستان ملایر" نشان داده‌اند میزان سلامت اجتماعی جوانان در سطح متوسط رو به بالا است و میزان نشاط جوانان در حدود 44 درصد در این شهر بوده است و همبستگی متوسطی در حدود 0/24 بین نشاط و شادکامی (متغیر مستقل) با سلامت اجتماعی (متغیر وابسته) وجود دارد (بخارایی، شربتیان، طوافی، & پویا، 2015). زکی و خشوعی (1392) در پژوهش "بررسی سلامت اجتماعی و عوامل موثر بر آن در بین شهروندان شهر اصفهان" نشان داده‌اند بین سلامت اجتماعی و متغیرهای مسئولیت اجتماعی، تعهد اجتماعی و اعتماد اجتماعی رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد. براساس الگوی پژوهش علی در این پژوهش، عامل بیگانگی اجتماعی بر سلامت اجتماعی شهروندان اصفهانی بیشترین تأثیر مستقیم را داشته است (محمدعلی & السادات، 2013). همچنین مشخص شده است بین سرمایه اجتماعی، امنیت اجتماعی، کیفیت زندگی، رضایت از زندگی، نشاط اجتماعی با سلامت اجتماعی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد؛ یعنی با افزایش امنیت اجتماعی، کیفیت زندگی، نشاط اجتماعی، رضایت از زندگی و سرمایه اجتماعی، سلامت اجتماعی در بین جوانان شهرستان قاین افزایش می‌یابد (شربتیان et al., 2018). نتیجه حاصل از پژوهش مروری ما مبنی شناخت رابطه بین نشاط و سلامت اجتماعی در جامعه ایرانی با نتایج پژوهش‌های مورد بررسی هم خوانی داشت. از آن جا که جامعه بدون داشتن افرادی سالم نمی‌تواند به حیات خود ادامه دهد، لذا برخورداری اعضای جامعه از سلامت اجتماعی و میزان پیوند میان آن‌ها و جامعه زمینه‌کافی برای تبادلات اجتماعی، فرهنگی و عاطفی را فراهم می‌آورد. روشن است هرگونه تلاش در زمینه‌دستیابی به سلامت اجتماعی و روانی به عنوان نیازی فردی و اجتماعی، مستلزم آشنایی با معنا و مفهوم این اصطلاح، چگونگی اندازه‌گیری و نیز یافتن راه‌های ارتقای آن است.

پیشنهادهای

- برگزاری نشست‌ها و سمینارهای آموزشی و تخصصی با حضور مسئولان و کارشناسان با هدف آموزش و آگاه‌سازی جامعه از مؤلفه‌ها و شاخص‌های سلامت.
- آموزش مهارت‌ها و روابط صحیح اجتماعی به کودکان، از طریق خانواده و آموزش و پرورش.
- برگزاری برنامه‌های مفرح و شاداب در سطح شهر برای کلیه شهروندان از جمله جوانان به مناسبت‌های مختلف ملی و مذهبی.
- تقویت هویت فرهنگ قومی ملی و دینی با تدارک جشنواره غذای محلی، مسابقات محلی کشتی و یا جشنواره آیین‌های محلی.
- امنیت اقتصادی، امنیت شغلی، سلامت اداری و شایسته‌سالاری هم می‌تواند در حوزه نشاط اجتماعی بسیار تأثیر گزار باشد.

منابع

- Lyubomirsky, S., Sheldon, K. M., & Schkade, D. (2005). Pursuing happiness: The architecture of sustainable change. *Review of general psychology*, 9(2), 111-131.
- Myers, D. G. (2001). *The American paradox: Spiritual hunger in an age of plenty*: Yale University Press.
- Oishi, S., Koo, M., & Akimoto, S. (2008). Culture, interpersonal perceptions, and happiness in social interactions. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 34(3), 307-320.
- Veenhoven, R. (1988). The utility of happiness. *Social indicators research*, 20, 333-354.
- اخشی، نازیلا، & گلابی. (2015). مشارکت اجتماعی و نشاط اجتماعی. *جامعه شناسی کاربردی*, 26(3), 160-139.
- اکبر، م. ع.، & سیداحمد، م. (2020). بررسی تاثیر مشارکت ورزشی بر نشاط اجتماعی با تعدیل کنندگی سلامت اجتماعی .
- بخارایی، احمد، شربتیان، طوافی، & پویا. (2016). مطالعه جامعه‌شناختی رابطه نشاط با سلامت اجتماعی (جوانان 18 تا 30 سال شهرستان ملایر). *برنامه ریزی رفاه و توسعه اجتماعی*, 6(25), 1-39.
- بخارایی، شربتیان، طوافی، & پویا. (2015). مطالعه ی جامعه شناختی رابطه ی نشاط با سلامت اجتماعی (جوانان 18 تا 30 سال شهرستان ملایر). *برنامه ریزی رفاه و توسعه اجتماعی*, 25(7), 1-40.
- پارسا، مهدیه، قوشچیان، سمانه، & حاجی‌عبدالرحیم‌خباز. (2018). بررسی عوامل موثر بر سلامت و نشاط اجتماعی در شهر درجزین. *دستاوردهای نوین در مطالعات علوم انسانی*, 6(1), 51-74.
- جووری، بهنوش، مقدم، م.، قاجار، ق.، & مرادی، ح. (2017). نشاط‌آفرینی و سلامت اجتماعی دانشگاهیان (ارائه یک نظریه داده بنیاد). *پژوهشنامه مددکاری اجتماعی*, 4(14), 67-104.
- شربتیان، ایمنی، & نفیسه. (2018). تحلیل جامعه‌شناختی سلامت اجتماعی جوانان و عوامل موثر بر آن (مطالعه موردی: جوانان 18 تا 30 سال در شهرستان قاین). *جامعه شناسی کاربردی*, 69(29), 167-188.
- صفاریان، ادهمی، & مرادی. (2019). شناخت رابطه بین سلامت و نشاط اجتماعی با بی‌تفاوتی اجتماعی جوانان: مورد مطالعه شهر کرمانشاه. *مطالعات جامعه شناختی شهری*, 9(31), 175.
- طالب‌زاده‌شوشتری، & مزگی‌نژاد. (2021). بررسی نشاط اجتماعی و عوامل موثر بر آن (مورد مطالعه: شهر بیرجند). *مطالعات فرهنگی اجتماعی خراسان*, 61(16), 34-60.
- محمدعلی، ز.، & السادات، خ. م. (2013). سلامت اجتماعی و عوامل موثر بر آن در بین شهروندان شهر اصفهان .

(Recognizing the relationship between vitality and social health in Iranian society: a review study)

Fatemeh Zahra Salamat

**Master of Nursing, Faculty of Nursing and
Midwifery, Shahrood University of Medical
Sciences, Semnan, Iran**

Fatemeh Rezaei

**Assistant Professor, Department of Nursing, School
of Nursing and Midwifery, Islamic Azad
University, Babol Branch, Mazandaran, Iran
(Corresponding Author)**

**Arezoo Kordian, Bachelor of Nursing, Faculty of Nursing and Midwifery, Islamic Azad University, Babol Branch,
Mazandaran, Iran**

**Fatemeh Moslemi Najarkolaie, Department of Pediatric Nursing, Shahid Beheshti Nursing School, Rasht, Gilan
University of Medical Sciences, Iran**

**Homa Vojdani Vahidi, Master's student in Nursing, Faculty of Nursing and Midwifery, Shahrood University of
Medical Sciences, Semnan, Iran**

**Zahra Gharibi, Student of special training in adult nursing, Shahrekord University of Medical Sciences,
Chaharmahal and Bakhtiari, Iran**

**Raziye Mohammadi, Master of Science in Nursing, Faculty of Nursing and Midwifery, Sabzevar University of
Medical Sciences, Razavi Khorasan, Iran**

Abstract -1-1

Considering the role of pulse measurement as an important indicator for measuring body health, the role of "vigor" has been introduced as the "pulse of soul and spirit" of people. Happiness as one of the variables in positive psychology is the amount of positive value that a person places on himself. Social health is the result of the two-way interaction of a person with the society around him; This means that the society gives social support to the individual and on the other hand, the individual gives social function to the society. In order to find studies related to vitality and social health, a search was made in the databases of Persian -language journals of Academic Jihad (SID), Magiran (magiran) and Google Scholar. Persian keywords happiness, social vitality, social health and review study were used separately and combined. 15 articles were found through searching in databases and 5 articles through the list of articles. 7 articles that were in accordance with the objective of this study were selected and analyzed. A summary of the studies is given in Table 1. According to the review of articles, there is a positive and significant relationship between social capital, social security, quality of life, life satisfaction, social vitality and social health; That is, by increasing social security, quality of life, social vitality, satisfaction with life and social capital, social health increases.

Keywords: -1-2

"happiness", "social vitality", "social health", "review study"